

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын зорилт 4.2-т заасан эдийн засгийн тэргүүлэх салбарыг хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд 2021-2030 онд “Үндэсний онцлог бүхий аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, олон улсын аялал жуулчлалын зах зээлд өрсөлдөх чадвар дээшилсэн байна.” гэж, мөн зорилт 8.2-т заасан эдийн засгийн тэргүүлэх салбарууд болон байршлын давуу талд тулгуурлан бүс, орон нутагт аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд 2021-2030 онд “Байгаль экологи, археологи, палеонтологи, нүүдлийн өв, түүх, соёл, рекреацийн нөөц, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг бүсчлэн хөгжүүлнэ” гэж тус тус заасан бөгөөд эдийн засгийг сэргээх үндсэн хөшүүргийн нэгээр аялал жуулчлалын салбарыг онцолж, тэдгээрийг биелүүлэх тодорхой зорилтуудыг дэвшүүлсэн байна.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлийн 27-д Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа эрхлэх, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдуулан иргэн, хуулийн этгээд хооронд үүсэх харилцаа болон төрөөс аялал жуулчлалыг хөхиүлэн дэмжихтэй холбогдсон харилцааны эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох зорилтыг дэвшүүлсэн.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 3.4-т “Байгаль, түүх, соёлын өвд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.” гэж, 3.4.5-д “Монголын нүүдлийн соёлын онцлогт тохирсон үндэсний шинэлэг, сор бүтээл, брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, аялал жуулчлалыг дэмжинэ.” гэж, 3.4.7-д “Хил орчмын аялал жуулчлалыг дэмжиж, жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.” гэж, 3.4.9-д “Аялал жуулчлалын сургалтын төв байгуулж, салбарын чадварлаг хүний нөөцийг бүрдүүлэх” гэж аялал жуулчлалыг эрчимжүүлэх үндсэн зорилтуудыг тус тус тодорхойлсон болно.

Түүнчлэн Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 333 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Төрөөс аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх талаар баримтлах бодлого”-ын 4.1.5-д “Аялал жуулчлалын санг бий болгож, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, дэд бүтцийг сайжруулах, хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх төслүүдийг санхүүжүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх” гэж, 4.1.6-д “аялал жуулчлалын салбарт гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг татах, нэмэгдүүлэх, бүтээн

байгуулалтын томоохон төслийг хэрэгжүүлэхийг бодлогоор дэмжих, төсвийн тогтвортой, үр ашигтай байх нөхцөлийг хангах чиглэлээр эрх зүйн орчин бүрдүүлэх” гэсэн зорилтыг тус тус заасан байна.

Мөн Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын Боомтын сэргэлтийн 1.3-т “Монгол Улсын агаарын зайн зохион байгуулалт, агаарын замын ашиглалтыг сайжруулан дамжин өнгөрөх агаарын хөлгийн тоог нэмэгдүүлж, агаарын тээврийн либералчлалыг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэх замаар ачаа тээврийн зангилаа төвийг бий болгож, мөн аялал жуулчлалын салбарыг дэмжинэ.” гэж, мөн тогтоолын хоёрдугаар хавсралтаар батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх эхний үе шатны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 1.3.1-д “Агаарын замын байнгын ажиллагаатай олон улсын боомтын тоог нэмэгдүүлж, карго тээвэр, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх” гэж тус тус тодорхойлсон болно.

1.2.Практик шаардлага

Аялал жуулчлалын тухай хууль нь 2000 онд батлагдсан бөгөөд нийт 12 удаа нэмэлт, өөрчлөлт (2001, 2002, 2003, 2005, 2006, 2010, 2011, 2015, 2017, 2021, 2022) орсон хэдий ч эдгээр өөрчлөлтүүд нь нийгэм, эдийн засгийн хөгжил, аялал жуулчлалын салбарын хурдацтай өөрчлөлт, шинэчлэлтүүдтэй нийцэж чадаагүй байна.

Үүний улмаас жуулчны аюулгүй байдал, аялал жуулчлалын байгууллагын мэргэжлийн хариуцлагын даатгал, аялал жуулчлалын салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа тур оператор, тур агент, жуулчны үйлчилгээний байгууллагад тодорхой дэмжлэг үзүүлэх, аялал жуулчлалын үйл ажиллагаанд нутгийн иргэдийг дэмжих, агнуурын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, гадаад жуулчны худалдан авсан бараа, бүтээгдэхүүнд татварын буцаан олголт олгох зэрэг нийгмийн хөгжлийн явцад аялал жуулчлалын хуулиар зохицуулагдах шаардлагатай шинэ төрлийн харилцаанууд ямар нэг эрх зүйн зохицуулалтгүй байна.

Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурал, Засгийн газраас аялал жуулчлалыг бооцоот морин уралдаан, бооцоот таавар, хонжворт сугалаа болон казинотой хослуулан хөгжүүлэх боломжийг бүрдүүлэх, аялал жуулчлалын зорилгоор хувийн жижиг онгоц, агаарын хөлөг болон бусад тээврийн хэрэгсэл ашиглах нөхцөлийг бусад хууль тогтоомжтой уялдуулан шинэчлэх, тэдгээртэй холбоотой төлбөр хураамжийг тодорхой болгох замаар агаарын тээврийн либералчлалыг дэмжих, хил орчмын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх санг бүрдүүлэн аялал жуулчлалыг дэмжих тогтвортой санхүүжилтийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх зэрэг нийгэм, эдийн засгийн шаардлагаар бий болсон шинэ төрлийн харилцааг зохицуулах эрх зүйн орчин нэн тэргүүнд шаардлагатай байна.

Манай улсад ирсэн жуулчдын тоо цар тахлаас өмнө тогтмол өсөлттэй байсан бөгөөд 2019 онд 577,262 жуулчин хүлээн авч, мөн оны эцсийн байдлаар 607,213,369 ам доллар буюу 1.7 их наяд төгрөгийн орлогыг аялал жуулчлалын салбараас төвлөрүүлсэн бол 2021 онд Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 36.9 их наяд төгрөгт хүрснээс аялал жуулчлалын салбар 6.48%-ийг бүрдүүлсэн байна. Нөгөө талаас мөн онд манай улсаас нийт 2,080,276 жуулчин гадагш зорчсон нь дотоодын аялал жуулчлал сайн хөгжиж чадаагүйг илэрхийлж байна.

Ковид-19 цар тахлын улмаас уналтад орсон аялал жуулчлалын салбарыг эрчимтэй хөгжүүлэхээр Засгийн газраас 2023-2025 оныг “Монголд зочлох жил” болгон

зарлаж, гадаад жуулчдын тоог 2024 он гэхэд 1,6 саяд хүргэх зорилтыг дэвшүүлээд байгаа хэдий ч хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Аялал жуулчлалын тухай хуульд жуулчны аюулгүй байдлыг хэрхэн хангах, тусгай сонирхлын аялал болон уулын спорт аялал, усан аялал, спорт агнуур, олзворын ан, нисдэг тэрэгний аялал, усны гүнд шумбах, авто спортын аялал зэрэг эрсдэл бүхий аяллын явцад тухайн чиглэлийн мэргэшсэн сургагч багш, зааварлагч, жуулчны хөтөчтэй аялахтай холбогдсон нарийвчилсан зохицуулалт тусгагдаагүйгээс үүдэн жуулчин эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, амь насаараа хохирч, жуулчны аюулгүй байдалтай холбоотой гэмт хэрэг, зөрчил ихээхэн гарах болсон.

Монгол Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутаг нь аялал жуулчлалын үйл ажиллагаанд онцгой ач холбогдолтой бөгөөд нийт аялал жуулчлалын байгууллагын 80 орчим хувь нь тусгай хамгаалалттай газар нутагт үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Харамсалтай нь тусгай хамгаалалттай газар нутагт явагдаж байгаа аялал жуулчлалын үйл ажиллагааны зохицуулалт дутмаг, аялагч болон жуулчин нь өөрийн хүссэн газартаа буудаллах, хог хаягдлыг ил задгай орхисноос үүдэн орчны бохирдол, газрын доройтол ихээхэн нэмэгдэж байгаа тул тухайн бүсэд орчны бохирдол бий болохоос урьдчилан сэргийлгэх, аялагч болон жуулчны тав тухтай аялах нөхцөлийг бүрдүүлэх, орон зайн төлөвлөлтийг зөв зохион байгуулах зорилгоор тодорхой бүс нутгийг аялал жуулчлал бүс болгон хөгжүүлэх, отоглох цэг байгуулах бодит хэрэгцээ байна.

Мөн НҮБ-ын Дэлхийн аялал жуулчлалын байгууллагаас 2008 онд гишүүн орнууддаа хандаж гаргасан “Аялал жуулчлалын нэр томъёоны тайлбар”-т нийцүүлэн хууль тогтоомжид тусгагдсан нэр томъёог өөрчлөх, шинэчлэх нь үндэсний бизнес эрхлэгчид олон улсын аялал жуулчлалын зах зээлд үйл ажиллагаа тогтвортой эрхлэх боломжийг бий болгоно.

Аялал жуулчлалын салбар дахь гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэх, гадаадын өндөр чадвар бүхий мэргэжилтнүүд ажиллах орчин нөхцөлийг бий болгох, тур оператор болон тур агент, жуулчны хөтөч, харилцааг шинэ түвшинд зохицуулах, тур операторын үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэй болгох, мэргэжлийн хариуцлагын даатгалд албан журмаар даатгуулах замаар хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, жуулчны аюулгүй байдлыг хангах, гадаадын жуулчдад үйлчилгээ үзүүлж буй аялал жуулчлалын үйлчилгээний байгууллагыг төрөөс үйлчилгээний экспортын үйлдвэрлэл гэж үзэн бодлогоор дэмжих, аялал жуулчлалын салбарт олон улсын жишгийг нэвтрүүлэх зайлшгүй хэрэгцээтэй байна.

Мөн аялал жуулчлалын салбарын харилцаанд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн сайн жишиг хэдийн тогтсон тул үүнийг дэмжих, төрийн зарим чиг үүргийг салбарын мэргэжлийн холбоогоор гүйцэтгүүлэх нөхцөлийг илүү тодорхой хуульчлах, аялал жуулчлалын бүсийн менежментийг төр, хувийн хэвшил хамтарсан хэлбэрээр хэрэгжүүлэх боломжийг бий болгох шаардлага зүй ёсоор тулгарч байна.

Монгол Улсын аялал жуулчлалын салбарын дээр дурдсан тулгамдаж буй асуудлуудыг шийдвэрлэх, жуулчдын тоог нэмэгдүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэх, агаарын зорчигч тээврийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, аялал жуулчлалын улирлын хамаарлыг бууруулах, аялал жуулчлалын шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хөгжүүлэх, Монгол Улсыг гадаад, дотоодод сурталчлах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, аялал жуулчлалын дэд бүтцийг бий болгох, хөгжүүлэх зорилгоор олон улсын жишгээр аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх Засгийн газрын тусгай санг улсын нийт төсөвт нэмэлт дарамт үзүүлэхгүйгээр бий болгох шаардлагатай байна.

Иймд дээр дурдсан хууль зүйн үндэслэл, практик шаардлагад үндэслэн Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн үзэл баримтлалыг тодорхойлсон болно.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Аялал жуулчлалын тухай хуулийн зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ, агуулгад ихээхэн өөрчлөлт гарч, түүнтэй уялдуулан хуулийг шинэчлэн батлах шаардлагатай байх тул Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25.1.4-т заасны дагуу Аялал жуулчлалын тухай хуулийн төслийг шинэчилсэн найруулгын хэлбэрээр боловсруулна.

Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн зорилт нь үндэсний онцлог бүхий байгаль, түүх, соёлын өвд тулгуурласан тогтвортой аялал жуулчлалын үйлдвэрлэлээр дамжуулан эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх, дэмжихэд чиглэгдсэн аялал жуулчлалын үйл ажиллагаанд төр, иргэн, хуулийн этгээдийн хооронд үүсэх харилцааг зохицуулна.

Хуулийн төсөлд уг хуулиар зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээг дараах байдлаар тусгана:

- Аялал жуулчлалын байгууллагыг тур оператор, аяллын агент, аялал жуулчлалын үйлчилгээний байгууллага гэж ангилж, тур операторын үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэй эрхлэхээр, тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч компанийн хувьцааны 50, түүнээс дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчээр Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд байх хязгаарлалт болон уг тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид тавигдах шаардлагыг тодорхой болгоно;

- Тодорхой газар нутагт тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор гадаадын болон дотоодын хөрөнгө оруулалтыг татах, аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг төрөлжүүлэн хөгжүүлэх, орон зайн зохистой төлөвлөлтийг бий болгох зорилгоор тусгай хамгаалалттай нутаг дэвсгэрээс гадна аялал жуулчлалын бүсийг улсын болон орон нутгийн аялал жуулчлалын бүс гэж ангилж, бүсийн менежментийг бүхэлд нь, эсхүл тодорхой хэсгийг гэрээний үндсэн дээр хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ;

- Аялал жуулчлалын салбар дахь орон нутгийн оролцоог нэмэгдүүлэх, үүрэг хариуцлага, эрх хэмжээг тодорхой болгосон зохицуулалтыг тусгана. Тухайлбал, харьяалах нутаг дэвсгэртээ аялал жуулчлалын арга хэмжээг төлөвлөн мэргэжлийн холбоо, хувийн хэвшилтэй хамтран хэрэгжүүлэх, жуулчин болон аялагч байрлах отоглох цэгийн төлбөр хураамжийг тогтоох эрхийг Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуультай нийцүүлэн аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд, отоглох цэгийн байршлыг тогтоох, аяллын маршрутыг тогтоох, тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулах эрхийг сум, дүүргийн Засаг даргад, дэвсгэртээ жуулчны мэдээллийн төв байгуулах эрхийг аймаг, нийслэлийн Засаг даргад тус тус олгож, отоглох цэгийн менежментийг хувийн хэвшил гүйцэтгэх боломжийг бүрдүүлэх, жуулчдын аюулгүй байдлыг хангахын тулд олон нийтийн англи хэлтэй жуулчин цагдаа ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

- Аялал жуулчлалын үйлчилгээний байгууллага нь Монгол Улсын болон олон улсын холбогдох стандартын шаардлагыг ханган ажиллах ба ялангуяа ариун цэврийн байгууламжийг онцгой анхаарч, стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн

байгууламж барих, засварлах зардлыг аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас хасагдах зардалд тооцох зохицуулалтыг тусгана;

- Хил орчмын аялал жуулчлалыг байнгын ажиллагаатай боомт, олон улсын боомт болон хил орчмын нутаг дэвсгэрт байрлах чөлөөт бүсэд олон улсын аялал жуулчлалын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөлтэй тур оператор гүйцэтгэхээр зохицуулалтыг тусгана;

- Тусгай зориулалтын агнуурын аялал жуулчлалыг дэмжих зорилгоор сүргийн бүтцийг алдагдуулахгүйгээр тооцоо, судалгаанд үндэслэн аргаль, янгир, идлэг шонхрыг агнах, барих тусгай зөвшөөрлийг дуудлага худалдааны журмаар нээлттэй ил тод олгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ;

- Төрөөс аялал жуулчлалыг дэмжих тогтвортой санхүүжилтийг бүрдүүлэх зорилгоор Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх санг байгуулж, сангийн хөрөнгийг агаарын зорчигч тээврийн үйлчилгээг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, аялал жуулчлалыг улирлын хамаарлыг бууруулах, аялал жуулчлалын шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хөгжүүлэх, Монгол Улсыг гадаад, дотоодод сурталчлах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, аялал жуулчлалын дэд бүтцийг бий болгох, хөгжүүлэхэд зарцуулах бөгөөд санхүүжилтийн эх үүсвэрийг аялал жуулчлалын болон казиногийн татварын орлого, аялал жуулчлалын хууль тогтоомж зөрчсөн зөрчлийн торгуулийн тодорхой хувийн хөрөнгө зэрэг эх үүсвэрээс бүрдүүлэх зохицуулалтыг тусгана;

- Жуулчдын худалдан авсан бараа, бүтээгдэхүүнд ногдуулсан нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг буцаан олгох, жуулчны татвар бий болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ;

- Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд аялал жуулчлалын зарим төрлийн төрийн үйлчилгээг аялал жуулчлалыг мэргэжлийн холбоогоор гүйцэтгүүлэх, тухайлбал аялал жуулчлалын үйлчилгээний байгууллагын зэрэглэл олгох, тур операторын тусгай зөвшөөрөл олгох чиг үүргийг гүйцэтгүүлэх эрх зүйн үндэслэлийг нарийвчлан тодорхойлно.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг баталж мөрдүүлснээр доор дурдсан эерэг үр дүн гарна гэж үзэж байна. Үүнд:

1.Үндэсний онцлог бүхий байгаль, түүх, соёлын өвд тулгуурласан тогтвортой аялал жуулчлалын үйлдвэрлэлээр дамжуулан эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, Монгол Улсын эдийн засгийн тэргүүлэх салбар болох зорилтын хүрээнд 2030 он гэхэд 3 сая жуулчин хүлээн авдаг, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 30-аас доошгүй хувийг бүрдүүлэх боломжтой болно;

2.Тогтвортой хөгжлийн зарчим, ногоон эдийн засгийн хөгжлийн бодлогод нийцсэн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааны үндсэн дээр хөгжүүлэхэд иргэд, олон нийтийн оролцоог дэмжих, салбар дундын болон төв, орон нутгийн байгууллагын үйл ажиллагааны уялдааг хангах замаар мэргэжлийн бие даасан тогтолцоог бүрдүүлж, төрийн эрх мэдлийн төвлөрлийг сааруулна.

3.Дотоодын аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжих, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, аялал жуулчлалын байгууллагыг мэргэжлийн хариуцлагын даатгал болон жуулчныг эрсдэлийн, гэнэтийн ослын даатгалд хамруулснаар жуулчны аюулгүй байдал хангагдан, бодит эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, учирсан хохирлоо нөхөн барагдуулах хөшүүрэгтэй болохоос гадна Монгол Улсын аялал жуулчлалын олон улсад өрсөлдөх чадвар нэмэгдэнэ;

4.Аялал жуулчлалын байгууллагын үйл ажиллагаа, үйлчилгээг олон улсын стандартад нийцүүлж, мэргэжлийн түвшинд чадавхжуулах нөхцөл бүрдэж, аялал жуулчлалын салбарын олон улсад нийтлэг хэрэглэгддэг нэр томъёог шинэчлэн тодорхойлно;

5.Аялал жуулчлалын үйл ажиллагааг дэмжих тогтвортой санхүүжилтийн эх үүсвэр бүрдэж, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх сангийн удирдлагын 66 хувийг олон нийтийн мэргэжлийн байгууллагын төлөөлөл хэрэгжүүлж, сангийн удирдлагад төр хяналтыг хэрэгжүүлэх бол төр, олон нийтийн төлөөлөл сангийн хөрөнгийн зарцуулалтад хяналтыг хамтран хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдэнэ;

6.Тусгай сонирхлын аялал жуулчлалын тэргүүлэх чиглэлд байгалийн нөөцийн зохистой менежментэд тулгуурласан тусгай зориулалтын агнуурын аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн хөгжих нөхцөл бүрдэнэ;

7.Гадаадын жуулчны виз олголтыг хөнгөвчлөх, хурдан шуурхай болгох, визгүй зорчих орны тоог нэмэгдүүлэх боломжтой болж, Монгол Улсыг зорин ирэх жуулчны тоо нэмэгдэнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар

Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон холбогдох бусад хууль тогтоомжтой уялдуулан боловсруулна.

Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлтэй холбогдуулан Аялал жуулчлалын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай, Иргэний хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Амьтны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Зөвшөөрлийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Зөрчлийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Иргэний нисэхийн тухай хуульд нэмэлт, оруулах тухай хуулийн төслүүдийг дагалдуулан боловсруулна.

---oOo---